

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 stycznia 2014 r.

Sąd Rejonowy w Legionowie III Wydział Rodzinny i Nieletnich

w następującym składzie:

Przewodniczący: SSR Dorota Hańczyc-Górska

Protokolant: Joanna Rutkowska

po rozpoznaniu w dniu 22 stycznia 2014 r. w Legionowie na rozprawie

sprawy z powództwa J. K.

przeciwko A. K.

o wygaśnięcie obowiązku alimentacyjnego

I. ustala, że obowiązek alimentacyjny J. K. wobec syna A. K. urodzonego dnia (...) w W. określony wyrokiem Sądu Rejonowego w Legionowie z dnia 20 października 2010 roku sygnatura akt III RC 137/10 wygaś z dniem 1 sierpnia 2013 roku;

II. oddala powództwo w pozostałym zakresie;

III. nie obciąża pozwanego obowiązkiem zwrotu kosztów procesu na rzecz powoda.

UZASADNIENIE

W dniu 22 marca 2013 roku J. K. wniósł o uchylenie obowiązku alimentacyjnego na rzecz pełnoletniego syna A. K. ustalonego wyrokiem Sądu Rejonowego w Legionowie w sprawie o sygnaturze akt III RC 137/10. W uzasadnieniu podniósł, że opisanym wyrokiem zasądono od niego na rzecz pozwanego alimenty w kwocie 500 złotych miesięcznie. Pozwany jest osobą pełnoletnią, ukończył licencjat, a zatem może utrzymać się samodzielnie. Powód natomiast pracuje i z tego tytułu osiąga dochody w kwocie 1100 – 1200 złotych miesięcznie, a ponadto jest zobowiązany do uiszczania alimentów na rzecz młodszego syna w kwocie 700 złotych miesięcznie. Na rozprawie w dniu 22 stycznia 2014 roku powód wniósł o uchylenie obowiązku alimentacyjnego z miesiącem lutym 2013 roku.

W odpowiedzi na pozew i w toku postępowania pozwany A. K. wniósł o oddalenie powództwa jako przedwczesnego ewentualnie o uchylenie obowiązku alimentacyjnego z dniem 30 września 2014 roku. W uzasadnieniu wskazał, że z dniem 1 sierpnia 2013 roku podjął pracę w firmie (...) Sp. z o. o. na podstawie umowy o pracę z wynagrodzeniem zasadniczym w kwocie brutto 2 366 złotych miesięcznie. Ukończył licencjat na kierunku dziennikarstwo i komunikacja społeczna, jednak w dniu 1 października 2012 roku podjął naukę na niestacjonarnych studiach II stopnia na kierunku zarządzanie. Koszt studiów to kwota 440 złotych miesięcznie. Nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie, zamieszkuje z matką i pozostaje wraz z młodszym bratem na jej utrzymaniu. Jako że pozwany otrzymał spłaty z tytułu podziału majątku wspólnego, nie można uznać, że utrzymanie obowiązku alimentacyjnego powoda na rzecz pozwanego łączyłoby się dla niego z nadmiernym uszczerbkiem.

W toku postępowania strony podtrzymywały swoje stanowisko w sprawie.

Na podstawie całokształtu materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

Po raz ostatni alimenty od powoda J. K. na rzecz pozwanego A. K. zostały ustalone Wyrokiem Sądu Rejonowego w Legionowie z dnia 20 października 2010 roku w sprawie o sygnaturze akt III RC 137/10 na kwotę po 500 złotych miesięcznie. W tym czasie powód J. K. miał 47 lat. Z zawodu był technikiem elektronikiem, a ponadto ukończył studia licencjackie na kierunku ekonomia, rynek pieniężny i kapitałowy. Pracował na umowę zlecenia w recepcji biurowca z wynagrodzeniem miesięcznym w kwocie 1250 złotych netto miesięcznie. Zamieszkiwał ze swoją matką, utrzymującą się z emerytury. Ponościł połowę opłat związanych z eksploatacją mieszkania w kwocie 250 złotych miesięcznie. Posiadał oszczędności w kwocie 35 000 złotych miesięcznie. Chorował na niedoczynność tarczycy i nadciśnienie tętnicze.

Pozwany A. K. w tym czasie miał 20 lat. Ukończył liceum ogólnokształcące i studiował w systemie niestacjonarnym w (...) Szkole Wyższej (...) na kierunku Dziennikarstwo i komunikacja społeczna. Był studentem drugiego roku, a zajęcia odbywały się z soboty i niedziele. Opłata za studia wynosiła 360 złotych miesięcznie. A. K. był zarejestrowany jako osoba bezrobotna. Podejmował prace dorywcze, przy czym w 2009 roku wykazał dochód w kwocie 1 105,20 złotych. Był osobą zdrową. Rodzice pozwanego wyrokiem Sądu Okręgowego Warszawa – Praga w Warszawie z dnia 17 lutego 2010 roku uzyskali rozwód. A. K. zamieszkiwał z matką i młodszym bratem w domu jednorodzinnym, stanowiącym składnik majątku wspólnego jego rodziców. Matka pozwanego E. K. pracowała na stanowisku dyrektora szkoły i jej miesięczne wynagrodzenie wynosiło 3 800 – 4000 złotych miesięcznie. Udział A. K. w kosztach utrzymania domu został wyliczony na kwotę 400 złotych miesięcznie. A. K. oszacował swoje miesięczne koszty utrzymania na kwotę 2 000 złotych.

Aktualnie powód J. K. ma 50 lat. Nadal pracuje jako pracownik recepcji z wynagrodzeniem miesięcznym netto w kwocie 1276,67 złotych. (dowód: zaświadczenie k 51) W dniu 10 stycznia 2012 roku podjął współpracę z (...) jako beneficjent, jednak z uwagi na stan zdrowia powoda umowa ta została rozwiązana za porozumieniem stron ze skutkiem na dzień 31 sierpnia 2012 roku. (dowód: kopia umowy k 12, kopia rozwiązania umowy k 13) W 2012 roku powód osiągnął przychody w kwocie 23 001,97 złotych, zaś dochód w kwocie 18983,04 złote (dowód: kopia Pit 37 k 15), zaś w 2011 roku przychód w kwocie 18496,74 złote (dowód: kopia Pit 37 k 16). J. K. w dalszym ciągu zamieszkuje w mieszkaniu swojej matki, w którym zajmuje mały pokój. Opłaca w związku z tym połowę czynszu oraz 2/3 opłat za prąd i gaz. Miesięczny koszt swojego utrzymania oszacował na kwotę 1100 złotych oraz 1200 złotych alimentów na rzecz synów. Powód choruje na niedoczynność tarczycy, jest po trzech operacjach i w związku z tym korzysta z zastępczej terapii hormonalnej. Jako że choroba tarczycy spowodowała uszkodzenie nerwów, leczy się u psychiatry i psychologa na depresję. J. K. leczy się na nadciśnienie, ma przepuklinę brzuszna. Pogorszył mu się wzrok, co uniemożliwia pracę w charakterze elektronika. Ponadto ma problemy żołądkowe. Nigdy nie pracował w zawodzie ekonomisty. Pomimo tego, że nie pracuje też w zawodzie elektronika, osiąga takie same dochody, jakby pracował w zawodzie. J. K., z tytułu podziału majątku wspólnego po orzeczonym rozwodzie z matką pozwanego, na mocy ugody zawartej w dniu 18 kwietnia 2012 roku przed Sądem Rejonowym w Legionowie w sprawie o sygnaturze akt I Ns 227/11, otrzymał spłatę w kwocie 200 000 złotych. (dowód: protokół rozprawy ze sprawy o sygnaturze akt I Ns 227/11 k 74 - 75) Z otrzymanej kwoty tytułem spłaty pozostała powodowi kwota 190 000 złotych, którą ma ulokowaną w banku. Z tytułu odsetek J. K. osiąga miesięczne dochody w kwocie 600 złotych. Zamierza się usamodzielnic i przeznaczyć na ten cel otrzymane środki. Powód nie utrzymuje kontaktu z pozwanym. (dowód: przesłuchanie powoda k 165 – 165 – verte)

Pozwany A. K. obecnie ma 23 lata. Ukończył w dniu 23 lutego 2013 roku studia niestacjonarne I stopnia w (...)Akademii (...)na kierunku Dziennikarstwa i komunikacji społecznej. (dowód: zaświadczenie k 145) Podjął w dniu 1 października 2012 roku niestacjonarne studia II stopnia w (...)Akademii (...)na kierunku Zarządzanie. Planowany termin zakończenia studiów to dzień 30 września 2014 roku. Zajęcia na uczelni pozwany ma przez soboty i niedziele w co drugi weekend, zaś w okresie sesji egzaminacyjnej w każdy weekend. (dowód: zaświadczenie k 144) Opłaca w związku z nauką czesne w kwocie 440 złotych miesięcznie. (dowód: kopia przelewu k 146) A. K. podejmował prace dorywcze i z tego tytułu w 2012 roku osiągnął przychód w kwocie 24 235,32 złotych, zaś dochód w kwocie

19 488,26 złotych. (dowód: kopia Pit 36 k 108 – 113) Pozwany w dniu 31 lipca 2013 zawarł umowę o pracę na czas określony do dnia 31 lipca 2017 roku z firmą (...) Sp. z o. o.z siedzibą we W.. Na podstawie tej umowy od dnia 1 sierpnia 2013 roku pracuje na stanowisku Doradcy (...)z wynagrodzeniem miesięcznym brutto w kwocie 2366 złotych, netto w kwocie około 1700 złotych. (dowód: kopia umowy o pracę k 106, kopia zaświadczenia k 107) Oprócz wynagrodzenia zasadniczego pozwany otrzymuje premie sprzedażowe w kwocie 20 – 30 złotych miesięcznie. W miesiącu grudniu 2013 roku otrzymał premię w kwocie 500 złotych oraz dodatek na wakacje w kwocie 300 złotych. A. K.pracuje w systemie pięcizmianowym. Ponosi koszty dojazdu do W.do pracy oraz na uczelnię. Miesięczny koszt swojego utrzymania oszacował na kwotę 2800 złotych oraz udział w utrzymaniu domu. Pozwany ma powiększony migdał, więc często zapada na choroby wirusowe, jednak nie przyjmuje żadnych lekarstw na stałe. Pozwany nie utrzymuje kontaktów z powodem, pozostają w konflikcie. A. K.zamieszkuje wraz z matką i młodszym bratem w domu jednorodzinnym o powierzchni 220 m², usytuowanym na działce o powierzchni 470 m², położonym we wsi i gminie N.stanowiącym wyłączną własność jego matki po podziale majątku wspólnego. (dowód: protokół k 74- 75) Nie ponosi kosztów związanych z utrzymaniem domu, które wynoszą około 1200 złotych miesięcznie, bowiem ponosi je jego matka E. K.. Matka pozwanego wspomaga go w ten sposób, że pozwany otrzymuje w domu wyżywienie, ma zapewnione pranie i sprzątanie. Matka pozwanego nadal pracuje na stanowisku dyrektora szkoły z wynagrodzeniem miesięcznym w kwocie około 4200 złotych. W 2012 roku osiągnęła przychód w kwocie 93 211,63 złote, zaś dochód w kwocie 91 876,63 złote. (dowód: kopia Pit 37 k 147 – 152) E. K.w celu dokonania spłaty z majątku wspólnego na rzecz powoda zaciągnęła kredyt hipoteczny w kwocie 140 000 złotych. (k 97 – 99). Kredyt ten spłaca w miesięcznych ratach w kwocie około 1200 złotych. We wspólnym gospodarstwie domowym pozostaje jeszcze piętnastoletni syn E.i J. K.K. K. (1). Na podstawie wyroku Sądu Okręgowego Warszawa – Praga w Warszawie z dnia 17 lutego wydanego w sprawie o sygnaturze akt III C 1053/09, zmienionego wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Warszawie, powód uiszcza na rzecz małoletniego syna K. K. (1)alimenty w kwocie 700 złotych miesięcznie. (bezsporne, dowód: kopia wyroku z uzasadnieniem k 22 – 26 akt Sądu Rejonowego w Legionowie o sygnaturze III RC 137/10) E. K.pozostaje w konflikcie z powodem J. K..

Sąd dał wiarę dowodowi z przesłuchania stron (przesłuchanie powoda J. K. k 165 – 165 – verte, przesłuchanie pozwanego A. K. k 165 – verte – 166), bowiem zeznali oni zgodnie w istotnych momentach sprawy. Ich zeznania korespondują wzajemnie ze sobą i się uzupełniają, a różnią się jedynie w kwestii oceny możliwości majątkowych i zarobkowych stron postępowania. Swoje ustalenia Sąd oparł także o dowód z zeznań świadka E. K. – matki pozwanego (k 164 – 165). Świadek ten posiada istotne dla sprawy wiadomości dotyczące sytuacji majątkowej stron, a zeznania tegoż świadka zasługują na wiarę jako korespondujące z zeznaniami zarówno powoda jak i pozwanego oraz dowodami z dokumentów zgromadzonymi w aktach sprawy.

W ocenie Sądu uznać należy za wiarygodne dowody z dokumentów złożone do akt, bowiem zostały one wydane przez powołane organy, a ich wiarygodności i autentyczności nikt nie kwestionował.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Z treści art. 128 k. r. o., wynika, iż obowiązek dostarczania środków utrzymania , a w miarę potrzeby także środków wychowania (obowiązek alimentacyjny) obciąża krewnych w linii prostej oraz rodzeństwo.

Zgodnie z artykułem 133 § 1 k. r. o. rodzice zobowiązani są do świadczeń alimentacyjnych względem dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie, chyba że dochody z majątku dziecka wystarczają na pokrycie kosztów jego utrzymania i wychowania. Zakres świadczeń alimentacyjnych ustawodawca określił w artykule 135 § 1 i 2 kro uzależniając go od usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego oraz od zarobkowych i majątkowych możliwości zobowiązanego, przy czym wykonywanie tegoż obowiązku może polegać w całości lub części na osobistych staraniach o jego utrzymanie lub wychowanie. Z kolei artykuł 138 k. r. o. statuuje zasadę, według której w razie zmiany stosunków można żądać zmiany orzeczenia lub umowy dotyczącej obowiązku alimentacyjnego.

Podstawą powództwa z art. 138 k. r. o. może być tylko zmiana stosunków, która nastąpiła nie wcześniej niż po uprawomocnieniu się wyroku zasądzającego alimenty (Tak : wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 maja 1999 r.,

I CKN 274/99, nie publ.). Przez zmianę stosunków rozumie się istotne zwiększenie możliwości zarobkowych i majątkowych zobowiązanego do alimentacji, istotne zwiększenie się usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego lub istotne zmniejszenie się możliwości zaspakajania potrzeb własnymi siłami. Wynika z tego, że rozstrzygnięcie wymaga porównania stanu istniejącego w dacie uprawomocnienia się wyroku zasądzającego alimenty ze stanem istniejącym w dacie orzekania o ich obniżeniu lub podwyższeniu. Na stronie ciąży obowiązek wykazania, że zmiany takie nastąpiły (Tak: Kodeks Rodzinny Opiekuńczy z komentarzem pod redakcją Kazimierza Piaseckiego, Wydanie 2 zmienione, „Wydawnictwo Prawnicze LexisNexis”, Warszawa 2002, s. 833, podobnie: Kodeks rodzinny i opiekuńczy, Praktyczny komentarz Magdalena Lech – Chełmińska, Violetta Przybyła, Wydawnictwo Zrzeszenia Prawników Polskich, Warszawa 2001, s. 328).

W ocenie Sądu Rejonowego w niniejszej sprawie doszło do zmiany stosunków zarówno po stronie powoda jak i pozwanego uzasadniających zmianę orzeczenia w zakresie alimentów. Po raz ostatni alimenty od powoda na rzecz pozwanego były ustalone wyrokiem z dnia 20 października 2010 roku. Powód pracował wówczas na podstawie umowy zlecenia na recepcji w biurowcu z wynagrodzeniem miesięcznym w kwocie 1250 złotych. W 2009 roku jego przychód wyniósł 10 562,10 złotych. Zamieszkiwał z matką i nie utrzymywał kontaktu z synem. Natomiast pozwany miał wówczas 20 lat i studiował w systemie niestacjonarnym w (...) Wyższej Szkole (...) na kierunku Dziennikarstwo i komunikacja społeczna. Podejmował prace dorywcze i w 2009 roku wykazał dochód w kwocie 1 105,20 złotych. Miesięczny koszt swojego utrzymania oszacował na kwotę 2000 złotych. Nie miał jeszcze wyuczonego zawodu, bowiem ukończył liceum ogólnokształcące. Matka pozwanego E. K. pracowała w charakterze dyrektora szkoły z wynagrodzeniem miesięcznym w kwocie 3800 – 4000 złotych netto. Pozwany zamieszkiwał z matką i młodszym bratem.

Aktualnie powód pracuje na tym samym stanowisku ze zbliżonym wynagrodzeniem. Jednakże z tytułu podziału majątku wspólnego otrzymał od E. K. spłatę w kwocie 200 000 złotych. Kwotę 190 000 złotych ulokował w bankach i otrzymuje odsetki w kwocie 600 złotych miesięcznie. Nadal zamieszkuje ze swoją matką i w połowie ponosi koszty związane z utrzymaniem jej mieszkania. Cierpi na te same dolegliwości, jednak dodatkowo pozostaje pod opieką psychiatry i psychologa z powodu depresji. Ponadto ma przepuklinę brzuszną i pogorszył mu się wzrok, co uniemożliwia mu pracę w wyuczonym zawodzie elektronika.

Natomiast pozwany A. K. ma 23 lat, ukończył studia pierwszego stopnia i kontynuuje naukę w systemie niestacjonarnym na tej samej uczelni na kierunku Zarządzanie. Przewidywany termin zakończenia tych studiów to 30 września 2014 roku. Zajęcia na uczelni odbywają się w co drugi weekend w soboty i niedziele. Nie choruje przewlekłe. Od dnia 1 sierpnia 2013 roku pracuje na podstawie umowy o pracę na czas określony do dnia 31 lipca 2017 roku w charakterze Doradcy (...)z wynagrodzeniem w kwocie 2366 złotych brutto miesięcznie. Dodatkowo otrzymuje premie. Nadal zamieszkuje z matką i młodszym bratem i w związku z tym powinien ponosić część kosztów utrzymania wspólnie zajmowanego domu, jednak aktualnie ponosi je E. K.. Matka pozwanego nadal pracuje na stanowisku dyrektora szkoły z wynagrodzeniem netto miesięcznie w kwocie 4200 złotych. Dodatkowo obciążona jest spłatą kredytu hipotecznego zaciągniętego na spłatę byłego męża w kwocie 140 000 złotych.

Sąd Rejonowy podziela stanowisko Sądu Najwyższego zawarte w wyroku z dnia 14 listopada 1997 roku, III CKN 217/97 (Lex Polonica nr 351778), zgodnie z którym obowiązek alimentacyjny rodziców wobec dziecka stanowi uszczegółowienie ogólnego obowiązku „troszczenia się o fizyczny i duchowy rozwój dziecka” i należytego przygotowania go, odpowiednio do jego uzdolnień, do pracy zawodowej (art. 96 k.r.o.). Obowiązek ten nie jest ograniczony przez żaden sztywny termin, a w szczególności – przez termin dojścia przez alimentowanego do pełnoletności. Nie jest także związany ze stopniem wykształcenia w tym sensie, że nie ustaje z chwilą osiągnięcia przez alimentowanego określonego stopnia podstawowego lub średniego wykształcenia. Jediną miarodajną okolicznością, od której zależy trwanie bądź ustanie tego obowiązku, jest to, czy dziecko może utrzymać się samodzielnie.

Obowiązek alimentacyjny rodziców względem dziecka uzależniony jest od okoliczności, czy dziecko jest w stanie utrzymać się samodzielnie. Nie można, zatem przyjąć, że w sytuacji, gdy dziecko jest pełnoletnie, kontynuuje naukę w systemie niestacjonarnym, pracuje na podstawie umowy o pracę, posiada już wyuczony zawód, winno być nadal

utrzymywane przez rodziców. W 2012 roku A. K. osiągnął przychód wyższy niż przychód J. K.. Zdaniem Sądu Rejonowego obowiązek alimentacyjny J. K. na rzecz syna A. K. wygasł z dniem 1 sierpnia 2013 roku, a więc z datą podjęcia przez pozwanego pracy na podstawie umowy o pracę na czas określony. W tym czasie pozwany, tak jak obecnie, studiował w systemie niestacjonarnym. Zajęcia w szkole odbywały się w soboty i niedziele dwa razy w miesiącu. A. K. podejmował prace dorywcze i dysponował czasem wolnym umożliwiającym mu podjęcie pracy. Obecnie pozwany pracuje, posiada wyuczony zawód, co świadczy o jego znacznych możliwościach zarobkowych. Nie choruje przewlekle. Uczy się w systemie niestacjonarnym, a zatem może już utrzymać się samodzielnie. Okoliczność, że powód dysponuje znaczną kwotą pieniędzy uzyskaną od E. K. z tytułu spłaty z majątku wspólnego nie może decydować o utrzymaniu jego obowiązku alimentacyjnego względem pełnoletniego, pracującego już syna. Także okoliczność, że strony pozostają w konflikcie powstałym w okresie, gdy E. i J. małżonkowie K. rozwodzili się i nie utrzymują ze sobą kontaktu, nie może spowodować oddalenia powództwa w niniejszej sprawie.

W tym stanie rzeczy Sąd Rejonowy orzekł jak w punkcie I wyroku.

O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 102 k. p. c. i odstąpił od obciążenia pozwanego obowiązkiem zwrotu kosztów procesu na rzecz powoda. Sąd Rejonowy uznał, że w niniejszej sprawie zachodzi wypadek szczególnie uzasadniony, bowiem obowiązek zwrotu kosztów procesu ciążyłby na synu powoda, który dotychczas pozostawał na utrzymaniu powoda, a uzyskiwane przez niego dochody nie są znaczne.